Cuntas Leithreasa 2023

Vóta 9

Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 9, tá orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais seo, d’ullmhaigh mé an Chuntas a ghabhann leis seo ar an tsuim a caitheadh sa bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2023 ar thuarastail agus ar chaiteachais Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim, lena n-áirítear seirbhísí áirithe eile atá á riar ag an Oifig sin.

Cuirtear an toradh maidir le caiteachas i gcomparáid leis na suimeanna arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa, 2023, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain.

Tá farasbarr €3.546 milliúin faoi réir géillte don Státchiste.

Tá an ráiteas faoi pholasaithe agus prionsabail chuntasaíochta chomh maith leis na nótaí 1 go 6 mar chuid den chuntas.

Ráiteas ar pholasaithe agus prionsabail chuntasaíochta

Cuireadh na polasaithe agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta, maidir le Cuntais Leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach i gciorclán 22 de 2023 de chuid na Roinne Caiteachais Phoiblí, Seachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe, chun feidhme agus an Cuntas á ullmhú.

Seo a leanas saolréanna úsáideacha agus rátaí amúchta gaolmhara na mór-aicmí sócmhainní doláimhsithe:

Aicme sócmhainní	*Saolré Úsáideach*	*Ráta amúchta*
Ceadúnas bogearraí	5 bhliain	20%
Bogearraí faighte/ forbartha	10 bhliain	10%

Ráiteas ar an rialú inmheánach airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta admhaím an fhreagracht atá orm a chinntiú go bhfuil córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais á chothabháil agus á oibriú ag an Oifig.

Feidhmítear an fhreagracht seo i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom agus i gcomhthéacs mo chuid dualgais eile mar Cheannaire Oifige. Freisin, ní fhéadann aon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach ráthaíocht réasúnta seachas dearbhráthaíocht a thabhairt go bhfuil sócmhainní cumhdaithe, idirbhearta údaraithe agus taifeadta go cuí, agus go ndéantar earráidí ábhartha nó mírialtachtaí eile a chosc nó a aimsiú in am trátha. Is próiseas leanúnach é an córas um rialú inmheánaigh airgeadais a chothabháil agus coinnítear an córas agus a éifeachtúlacht faoi athbhreithniú leanúnach.

Seirbhísí comhroinnte

Tá mo chuid freagrachtaí comhlíonta agam i ndáil le riachtanais an chomhaontaithe bainistithe seirbhísí idir an Oifig seo agus an Oifig Naisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte chun seirbhísí roinnte achmhainní daonna agus párolla a sholáthar.

Braithim ar litir dearbhaithe ó Oifigeach Cuntasaíochta an Vóta don Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte i ndáil le seirbhísí comhroinnte achmhainní daonna agus párolla a chur ar fáil.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Tá timpeallacht rialaithe i bhfeidhm ina bhfuil na heilimintí seo a leanas.

- Déantar freagrachtaí airgeadais a shannadh ag leibhéal bainstíochta leis an gcuntasacht chomhfhreagrach.
- Tá socruithe tuairiscithe curtha ar bun ag gach leibhéal ina bhfuil freagrachtaí bainistithe airgeadais sannta.
- Tá nósanna imeachta foirmiúla bunaithe chun teipeanna rialaithe suntasacha a thuairisciú agus cinntiú go nglactar gníomh ceartaitheach cuí.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a chur orm agus mé ag comhlíonadh mo chuid dualgais maidir leis an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais.
- Tá doiciméadú déanta ar na nósanna imeachta do na príomhphróisis ghnó uile.
- Tá córais ar bun chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe Riaracháin agus Tuairisciú Bainistíochta

Tá creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear deighilt dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta, agus go háirithe:

- Go bhfuil córas buiséadaithe iomchuí i bhfeidhm le buiséad bliantúil a ndéanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithniú bliantúil air.
- Déanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla a léiríonn feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí.
- Feidhmíonn córas bainistíochta riosca laistigh den Oifig chun rioscaí féideartha a aithint agus chun a chinntiú go bhfuil straitéis maolaithe chuí i bhfeidhm. I measc na maoluithe a úsáidtear chun riosca a bhainistiú, áirítear
    - struchtúir rialachais na gCoimisinéirí Ioncaim
    - scanadh timpeallachta lena chinntiú go bhfuil na Coimisinéirí Ioncaim ar an eolas ar nithe a imríonn tionchar ar riosca
    - pleanáil straitéiseach/gnó comhtháite agus creat bainistíochta riosca lena n-áirítear measúnú ar riosca ar leibhéal eagraíochtúil, na Rannóige agus na mBrainse.
    - creat bainistíochta tionscadal láidir agus comhtháite a chur i bhfeidhm do gach tionscadal suntasach.
- Tá córais ann atá dírithe ar shlándáil na bhfeidhmchlár TFC a áirithiú, go háirithe maidir le cibearbhagairtí agus ionsaithe mailíseacha.
- Tá treoirlínte rialaithe infheistíochta caipitil iomchuí ann, chomh maith le disciplíní foirmiúla um bhainistiú tionscadail.

Iniúchadh Inmheánach agus Coiste Iniúchóireachta

Deimhním go bhfuil feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag an Oifig a bhfuil pearsanra aige atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir Cairt Iniúchóireachta Inmheánaí scríofa fhoirmiúil a bhfuil mé tar éis a cheadú. Bonn eolais dá chuid oibre is ea anailís ar na rioscaí airgeadais sin a bhfuil an Oifig neamhchosanta orthu, agus tá a chuid pleananna bliantúla iniúchóireachta inmheanaí, arna gceadú agam féin, bunaithe ar an anailís seo. Tá sé d'aidhm ag na pleananna seo na príomhrialuithe a chlúdach ar bhonn atrátha thar thréimhse réasúnta. Déanaim féin agus an Coiste Iniúchóireachta an fheidhm iniúchóireachta inmheánaí a athbhreithniú ó am go chéile. Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agam lena chinntiú go ngníomhaítear ar thuairiscí na feidhme iniúchóireachta inmheánaí.

Soláthar

Cinntíonn an Oifig go bhfuil fócas iomchuí ar dhea-chleachtas soláthair i ndámhachtain na gconarthaí uile agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh na dtreoirlínte ábhartha uile a chinntiú. B'ionann caiteachas ar earraí agus ar sheirbhísí, lena n-áirítear costas na foirne ar conradh, agus €207.35 milliún san iomlán in 2023.

Tá sonraí maidir le 68 conradh neamh-iomaíochta curtha ar fáil ag an Oifig sa tuairisceán bliantúil i ndáil le Ciorclán 40/2002 d'Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus don Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

Neamhchomhlíonadh le rialacha soláthair

Bhí an Oifig comhlíontach le treoirlínte seachas i gcás 8 gconradh (sa bhreis ar €25,000), arb ionann é agus €2,671,650 san iomlán (eisiata ó CBL) agus leagtar na sonraí amach thíos:

- Bronnadh conradh amháin roimhe seo chun seirbhísí slándála ar luach €2,048,061 a sholáthar faoi phróisis iomaíocha chomhlíontacha ach cuireadh síneadh leis fad is a bhí socruithe athbhreithnithe á gcur i bhfeidhm. Tá conradh nua i bhfeidhm anois do na seirbhísí seo.
- Meastar go raibh conradh amháin chun leictreachas a sholáthar ar luach €211,757, a bronnadh roimhe seo faoi phróiseas iomaíoch neamhchomhlíontach mar gheall ar mhoilleanna idirthréimhseacha maidir le haistriú chuig soláthraí seirbhíse nua. Tá an soláthraí seirbhíse nua i bhfeidhm anois don seirbhís seo.
- Cuireadh síneadh le conradh amháin chun earraí urghafa a stóráil ar luach €159,062 a bronnadh faoi phróiseas iomaíoch comhlíontach in 2022 fhad agus fiosraíonn na Coimisinéirí Ioncaim roghanna margaidh maidir le diúscairt shábháilte agus stóráil na n-earraí amach anseo agus athnuachan conartha chun an Trádstóras Stáit a bhainistiú.
- Meastar go raibh conradh amháin chun seirbhísí gutha soghluaiste agus sonraí a sholáthar ar luach €102,686, a bronnadh roimhe seo faoi phróiseas iomaíoch comhlíontach, neamhchomhlíontach mar gheall ar mhoilleanna idirthréimhseacha maidir le haistriú chuig soláthraí seirbhíse nua. Rachaidh iarratas nua ar thairiscintí ar an margadh le linn Ráithe 2 de 2024 a thabharfaidh aghaidh ar shaincheisteanna na himirce.

- Measadh go raibh dhá chonradh le haghaidh seirbhísí closamhairc agus trealamh tástála breosla ar luach iomlán €80,047, neamhchomhlíontach toisc go raibh caiteachas comhiomlánaithe os cionn na tairsí do phróisis soláthair níos foirmiúla. Déanfar athbhreithniú ar na riachtanais d'fhonn próisis soláthair chomhlíontacha a chur i bhfeidhm le linn 2024.
- Measadh go raibh conradh amháin le haghaidh ceadúnais bhogearraí ar luach €37,507 a sholáthar neamhchomhlíontach mar dhámhachtain dhíreach do sholáthraí. Cuirfear próiseas soláthair níos foirmiúla i bhfeidhm in 2024 chun na ceadúnais seo a athnuachan amach anseo.
- Measadh conradh amháin le haghaidh seirbhísí oiliúna ar luach €32,530 a bheith neamhchomhlíontach toisc go raibh caiteachas comhiomlánaithe os cionn na tairsí bainteach do phróiseas soláthair níos foirmiúla. Tá conradh nua i bhfeidhm anois don oiliúint seo.

Cuireadh na conarthaí thuas san áireamh sa tuairisceán bliantúil 40/2002 dá dtagraítear faoi soláthar thuas.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistithe riosca curtha i bhfeidhm ag an Oifig seo trína n-aithnítear agus trína dtuairiscítear príomhrioscaí agus na gníomhnaíochtaí atá á dtógáil chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin, agus dá mhéad is féidir, iad a mhaolú. Tá Clár Riosca Corparáideach i bhfeidhm a shainaithníonn na príomhrioscaí atá roimh an Oifig seo. Déantar cur síos, luacháil agus grádú ar na rioscaí seo de réir a dóchúlachta agus a dtionchar. Sonraítear sa chlár rioscaí na gníomhartha a theastaíonn chun na rioscaí a mhaolú agus tá siad seo comhtháite isteach i bpróiseas pleanála straitéisí agus gnó na gCoimisinéirí Ioncaim.

Tá próiseas athbhreithnithe ráithiúil ann don Chlár Riosca Corparáideach. Tuairiscíonn rannóga ar éifeachtacht na rialuithe maolaithe riosca agus na leibhéal riosca iarmharach tar éis maolaithe. Déantar athbhreithnithe ar an gclár, lena n-áirítear ar chóir aon athruithe a dhéanamh ar thosaíocht nó ar rangú rioscaí aonair, a mheas mar chuid d'athbhreithniú foirmiúil ag an gCoiste Bainistíochta Riosca (CBR). Ansin cuireann an CBR an clár nuashonraithe faoi bhráid an Choiste Chomhairleach Bainistíochta (CCB) le tabhairt dá aire. D’fhoráil an próiseas seo go n-aithnítear ardú riosca, go n-athbhreithnítear, go dtuairiscítear agus go n-áireofar é sa Chlár Riosca Corparáide. Cuireann Cathaoirleach an CBR Tuarascáil Bhliantúil um Bainistíocht Riosca Chorparáidigh faoi bhráid Bhord na gCoimisinéirí Ioncaim ina dtugtar breac-chuntas ar ghníomhaíochtaí an CBR i rith na bliana roimhe sin agus a tugann siad dearbhú go bhfuiltear ag cloí le beartais bhainistíochta riosca na gCoimisinéirí Ioncaim.

Tá Oifigeach Cosanta Sonraí i bhfeidhm le freagracht as maoirsiú a dhéanamh ar straitéis agus cur i bhfeidhm cosanta sonraí na gCoimisinéirí Ioncaim, lena n-áirítear comhlíonadh an Rialacháin Ghinearálta ar Chosaint Sonraí (RGCS) agus tacaíonn Aonad Cosanta Sonraí leis an oifigeach seo.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Tá nósanna imeachta foirmeálta bunaithe le monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd freagrach as gníomh ceartaitheach a chur i bhfeidhm agus don bhainistíocht agus don MAC, nuair is cuí, in am is i dtráth. Deimhním go bhfuil príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara aitheanta agus tá próisis curtha ar bun chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus aon easnaimh shainaitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtúlacht

Tá nósanna imeachta ag an Oifig le monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtúlacht a nósanna imeachta do bhainistiú riosca agus rialaithe. Bonn eolais d’obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha é monatóireacht agus athbhreithniú na hOifige ar éifeachtúlacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais, agus tá lucht ardbhainistíochta taobh istigh den Oifig seo freagrach as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe inmheánaigh airgeadais.

Deacrachtaí rialaithe inmhéanaigh airgeadais

Níor sainaithníodh aon laigí sa rialú inmheánach airgeadais i ndáil le 2023 atá le nochtadh sa chuntas leithreasa.

Niall Cody
Oifigeach Cuntasaíochta
Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

27 Márta 2024

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuairisc le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 9 Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Rinne mé iniúchadh ar an gcuntas leithreasa do Vóta 9 Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Is é mo thuairimse go gcuirtear i láthair go cuí

- sa chuntas leithreasa fáltais agus caiteachas Vóta 9 Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023, agus
- gur ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

An bonn leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (ISAnna) arna gcur i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Déantar cur síos ar mo fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar Theaghlachas an Uachtaráin agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta atá aimsithe agam leordhóthanach agus cuí chun bunús a chur le mo thuairim.

An bonn aitheanta muirir maidir le Críochfort 7 Ros Láir

Gan agús a chur le mo ráiteas, tarraingím aird ar nóta 2.13 an chuntais leithreasa a thugann aghaidh ar ghealltanais an Vóta ag deireadh 2023. Nochtann sé seo go raibh €51.3 milliún gearrtha ar Vóta 9 in 2023 maidir le sciar Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim de na costais a bhaineann le saoráid rialúcháin teorann nua a thógáil (Calafort 7) in Eoraphort Ros Láir. Rinneadh taifead ar na muirir i gcomparáid le fo-cheannteideal VI costais áitreabh oifige de réir threoracha díreacha na Roinne Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe.

I mo thuairim, níl €31.3 milliún den mhuirear seo ag teacht leis na treoirlínte *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* a d'fhoilsigh an Roinn, ná leis na polasaithe cuntasaíochta a d'eisigh an Roinn sin do chuntais leithreasa 2023.

Mínítear i gCaibidil 3 mo thuarascála ar chuntais na seirbhísí poiblí do 2023 an bonn a n-aithnítear na muirir air i gcuntas leithreasa 2023 do Vóta 9.

Tuarascáil ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm as tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Neamhchomhlíonadh rialacha soláthair

Nocht an tOifigeach Cuntasaíochta sa ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais go raibh cásanna ábhartha neamhchomhlíontachta leis na rialacha soláthair i leith roinnt conarthaí a bhí i bhfeidhm in 2023.

Seamus Mac Cárthaigh
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

26 Mean Fomhair 2024

Aguisín leis an tuarascáil

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as na nithe seo a leanas:

- an cuntas leithreasa a ullmhú de réir alt 22 den *Exchequer and Audit Departments Act 1866*
- a chinntiú go gcomhlíonann an cuntas leithreasa ceanglais na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe, agus ordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun cuntas leithreasa a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, an cuntas leithreasa a iniúchadh agus tuairisciú air do Thithe an Oireachtais, á lua cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh, i mo thuairimse, a chuirtear na fáltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair go cuí sa chuntas.

Is é mo chuspóir agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam ná dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an cuntas leithreasa saor ó mhíráiteas ábhartha ar calaois nó earráid is cúis leis. Is leibhéal ard dearbhaithe é dearbhú réasúnach, ach ní ráthaíocht é go mbraithfidh iniúchadh a dhéantar de réir na ISAnna (Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht) míráiteas ábhartha i gcónaí nuair a bheidh sé ann. Féadfaidh míráiteas eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha dá bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí a dhéantar ar bhonn an chuntais leithreasa, ina n-aonar nó ina n-iomláine.

Mar chuid d’iniúchadh de réir na ISAnna, cleachtaim breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil i rith an iniúchta. Agus mé ag déanamh amhlaidh,

- Sainaithním agus measúnaím rioscaí an mhíráitis ábhartha a bhaineann leis an gcuntas leithreasa, cibé acu de bharr calaoise nó earráide iad; dearaim agus feidhmím nósanna imeachta iniúchóireachta a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta is leor agus is cuí chun bunús a sholáthar i gcomhair mo thuairime. Is mó an riosca nach mbraithfí míráiteas ábhartha a rinneadh de bharr calaoise ná míráiteas ábhartha a rinneadh de bharr earráide, mar d’fhéadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d’aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar an rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh a bheidh iomchuí sna cúinsí i gceist, ach ní chun tuairim a thabhairt ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Measúnaím cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* de chuid fhorálacha cuntasaíochta na Roinne Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta maidir le scóip agus uainiú beartaithe an iniúchta agus torthaí suntasacha iniúchta, i measc nithe eile, lena n-áirítear aon laigí suntasacha sa rialú inmheánach a shainaithním le linn m’iniúchta.

Tuairiscím de réir eisceachta más amhlaidh, i mo thuairimse,

- nár bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe uile a theastaigh uaim i gcomhair m’iniúchta, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta le go bhféadfaí an cuntas leithreasa a iniúchadh go héasca agus go cuí, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar an gcuntas leithreasa an ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I dtaca le m’iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na ISAnna an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh atá an fhaisnéis atá tugtha laistigh de neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis an gcuntas leithreasa nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó atá an chuma uirthi ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair a rinne mé, go dtagaim ar an gconclúid go bhfuil míráiteas ábhartha ann, ceanglaítear orm an fhíric sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Ceanglaítear orm faoi alt 3 d’Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tuairisciú i gcás go sainaithním aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ceanglaítear orm freisin faoi Acht 1993 tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as m’iniúchtaí ar na cuntais leithreasa is cuí liom. I gcásanna den sórt sin, tagraítear sna tuarascálacha iniúchóireachta ar na cuntais leithreasa lena mbaineann don chaibidil ábhartha/do na caibidlí ábhartha sa *Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* uaim, ar tuarascáil bhliantúil í.

Vóta 9 Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

Cuntas Leithreasa 2023

			2023	2022
		Soláthar meastacháin	**Toradh**	**Toradh**
	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Caiteachas chláir				
A Riar agus bailiú cánacha, dleachtanna agus bainistiú teorann				
Leagan bunaidh	531,995			
Forlíonadh	55,364			
		587,359	585,127	491,699
Glanchaiteachas		**587,359**	**585,127**	**491,699**
Lúide				
B **Leithreasaí-i-gcabhair**				
Leagan bunaidh	58,089			
Forlíonadh	3,066			
		61,155	**62,468**	**64,152**
Glanchaiteachas				
Leagan bunaidh	473,906			
Forlíonadh	52,298			
		526,204	**522,659**	**427,547**

Farasbarr

Tá farasbarr na suime a soláthraíodh atá os cionn na glansuime a fheidhmítear, faoi réir géillte don Státchiste.

	2023	2022
	€	**€**
Farasbarr le géilleadh	**3,545,686**	**14,048,260**

Niall Cody
Oifigeach Cuntasaíochta
Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

27 Márta 2024

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2023

		2023	2022
	€000	€000	€000
Pá		374,191	350,751
Neamhphá		210,936	140,948
Glanchaiteachas		**585,127**	**491,699**
Lúide			
Leithreasaí-i-gcabhair		**62,468**	**64,152**
Glanchaiteachas		**522,659**	**427,547**
Athraithe i sócmhainní caipitil			
Maoin, gléasra agus trealamh (nóta 2.1)			
Ceannacháin	(1,562)		
Dímheas	7,806		
Diúscairtí in airgead tirim	40		
Caillteanas ar dhiúscairtí	1,184		
Sócmhainní doláimhsithe (nóta 2.1)			
Ceannacháin	(19,238)		
Amúchadh	13,795		
		2,025	(665)
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Laghdú ar fhardail	325		
(Méadú) ar réamhíocaíochtaí	(1,710)		
Laghdú ar ioncam fabhraithe	5		
Méadú ar chostais fhabhraithe	2,998		
(Laghdú) ar ioncam iarchurtha	(1,117)		
		501	6,321
Caiteachas díreach		**525,185**	**433,203**
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		171,953	167,154
Cíosanna barúlacha (neamhairgid tirim)		12,043	12,043
Glanchostas cláir		**709,181**	**612,400**

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá an glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na suimeanna measta seo a leanas maidir le Vóta 9 a tabhaíodh in áit eile, ghlan ó chostais seirbhísí comhroinnte a soláthraíodh do Vótaí eile.

		2023	2022
		€000	**€000**
Vóta 12	Aoisliúntais agus Liúntais Scoir	156,569	152,597
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	19,012	19,380
Vóta 18	Oifig Naisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	705	680
		176,286	172,657
Costais na seirbhísí comhroinnte a soláthraíodh do sheirbhísí vótaí eile a dhéanann na Coimisinéirí Ioncaim gan mhuirear [a]		(4,333)	(5,503)
		171,953	**167,154**

Tabhair do d'aire

[a] Chomh maith le seirbhísí a soláthraíodh gan muirear do Vótaí eile léirithe anseo (€4.333 milliún), cuireadh seirbhísí ar luach thart ar €1.412 milliún ar fáil gan mhuirear do chomhlachtaí eile neamhvótáilte. Cé gur costais iarbhír iad tromlach na gcostas seirbhíse gaolmhara, cuireadh gar-chostais i bhfeidhm i gcás nach bhfuil na costais iarbhír ar fáil.

Níor cuireadh na costais a thabhaigh na Coimisinéirí Ioncaim ar riaradh scéimeanna maoinithe na Roinne Coimirce Sóisialaí (Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá (SFSP) agus Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta (SFPF)) agus scéim mhaoinithe na Roinne Fiontar, Trádála agus Fostaíochta (Scéim Shealadach Tacaíochta Fuinnimh do Ghnóthaí (SSTFG)) san áireamh toisc go raibh oibriú na scéimeanna seo comhtháite go hiomlán laistigh de chórais na gCoimisinéirí Ioncaim.

Nóta 2 Ráiteas ar Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2023

	Tabhair do d'aire	2023	2022
		€000	€000
Sócmhainní Seasta			
Maoin, gléasra agus trealamh	2.1	29,913	37,611
Sócmhainní doláimhsithe	2.2	71,152	66,487
Iomlán na sócmhainní seasta		**101,065**	**104,098**
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.3	15,411	30,170
Fardail	2.4	1,080	1,405
Réamhíocaíochtaí	2.5	16,966	15,256
Ioncaim fabhraithe	2.6	970	975
Iarmhéideanna dochair eile	2.7	2,657	1,883
Iomlán na sócmhainn reatha		**37,084**	**49,689**
Lúide dliteanais reatha			
Speansais fhabhraithe	2.8	7,307	4,789
Ioncam iarchurtha	2.9	259	1,376
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.10	17,484	25,999
Glanmhaoiniú ón Státchiste	2.11	584	6,054
Iomlán na dliteanais reatha		**25,634**	**38,218**
Glansócmhainní reatha		11,450	11,471
Glansócmhainní		**112,515**	**115,569**
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe Stáit	2.12	**112,515**	**115,569**

2.1 Maoin, gléasra agus trealamh [a]

	Feithiclí agus trealamh	Trealamh Oifige agus TF	Troscáin agus feisteas	Iomlán
	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Costas nó luacháil [b]				
Amhail an 1 Eanáir 2023	20,793	54,007	88,681	163,481
Breiseanna	57	1,003	272	1,332
Diúscairtí	(140)	(1,052)	(4,635)	(5,827)
Amhail an 31 Nollaig 2023	20,710	53,958	84,318	158,986
Dímheas carntha				
Amhail an 1 Eanáir 2023	16,189	48,560	61,121	125,870
Dímheas don bhliain	1,447	2,391	3,968	7,806
Dímheas ar dhiúscairtí	(140)	(1,051)	(3,412)	(4,603)
Amhail an 31 Nollaig 2023	17,496	49,900	61,677	129,073
Glansócmhainní				
Amhail an 31 Nollaig 2023	**3,214**	**4,058**	**22,641**	**29,913**
Amhail an 31 Nollaig 2022	4,604	5,447	27,560	37,611

Nótaí

[a] Le héifeacht ón 1 Eanáir 2023, rinneadh sócmhainní bogearraí a fuarthas agus a forbraíodh a athrangú go sócmhainní doláimhsithe (nóta 2.2).

[b] Áirítear leis an gcostas nó leis an luacháil sócmhainní a fuarthas ar níos lú ná €10,000 roimh an 1 Eanáir 2021.

2.2 Sócmhainní doláimhsithe [a]

	Bogearraí a fuarthas agus a forbraíodh	Sócmhainní atá á bhforbairt	Iomlán
	€000	€000	€000
Costas nó Luacháil			
Amhail an 1 Eanáir 2023	392,367	5,751	398,118
Breiseanna	2,476	16,512	18,988
Aistrithe	17,170	(17,170)	—
Diúscairtí	(2,782)	—	(2,782)
Díluacháil [b]	—	(528)	(528)
Amhail an 31 Nollaig 2023	409,231	4,565	413,796
Amúchadh carntha			
Amhail an 1 Eanáir 2023	331,631	—	331,631
Amúchadh don bhliain	13,795	—	13,795
Amúchadh diúscairtí	(2,782)	—	(2,782)
Dímheas ar dhíluacháil [b]	—	—	—
Amhail an 31 Nollaig 2023	342,644	—	342,644
Glansócmhainní			
Amhail an 31 Nollaig 2023	**66,587**	**4,565**	**71,152**
Amhail an 31 Nollaig 2022	60,736	5,751	66,487

Tabhair do d'aire

a Amhail an 1 Eanáir 2023, athrangaíodh sócmhainní bogearraí a fuarthas agus a forbraíodh ó mhaoin, gléasra agus trealamh (nóta 2.1) .

b Tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar an ráta caipitlithe a cuireadh ar an taifead ar dtús do gach tionscadal inmheánach TF, bhain na Coimisinéirí Ioncaim sé thionscadal nach raibh aon mhéid caipitil le tuairisciú ina leith.

2.3 Banc agus airgead tirim

amhail an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Iarmhéid ag an bPámháistir Ginearálta agus airgea tirim	13,577	20,272
Iarmhéid cuntais bainc tráchtála	54	55
Iarmhéid cuntas bainc SFSP	65	1,662
Iarmhéid cuntas bainc SFPF	539	8,156
Iarmhéid cuntas bainc SSTFG	1,176	25
	15,411	**30,170**

2.4 Fardail

amhail an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Stáiseanóireacht agus stóir bheaga	61	59
Trealamh/éadaí/ilghnéitheach	1,019	1,322
Ábhar inchaite TF	—	24
	1,080	**1,405**

2.5 Réamhíocaíochtaí

amhail an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Seirbhísí agus Tacaíocht TFC	11,263	13,707
Costais eile riaracháin	4,552	398
Poist agus teileachumarsáide	1,151	1,151
	16,966	**15,256**

2.6 Ioncam fabhraithe

amhail an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Ioncam riaracháin	970	975
	970	**975**

2.7 Iarmhéideanna dochair eile

amhail an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Airleacain i leith foirgneamh chomhroinnte	498	247
Caiteachas in-fhorchúitithe taistil	44	12
Airleacain d'Oifig na nOibreacha Poiblí d'oibreacha tógála, srl.	1,484	929
Vóta 10, An Coimisiún um Achomhairc Chánach	280	300
Tuarastail in-fhorchúitithe	133	186
Caieachas in-fhorchúitithe na scéime pas taistil	114	100
Taisteal óinchiste	2	—
Míreanna dochair eile ar fionraí	102	109
	2,657	**1,883**

2.8 Costais fhabhraithe

amhail an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	**€000**
Costais eile riaracháin	4,772	2,164
Oiliúint agus forbairt agus costais eile ó lá go lá	1,530	1,312
Seirbhísí agus Tacaíocht TFC	1,005	1,313
	7,307	**4,789**

2.9 Géilleadh Iarchurtha

amhail an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	**€000**
Maoiniú ón AE chun trealamh speisialaithe a sholáthar	105	1,252
Ioncam ó tháillí a fuarthas roimh ré	154	124
	259	**1,376**

2.10 Iarmhéideanna creidmheasa eile

amhail an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Suimeanna atá dlite don Stát		
Cáin Ioncaim	4,400	4,300
Muirear Sóisialach Uilíoch	928	875
Árachas Sóisialach Pá-Choibhneasa	3,621	3,249
Cáin Siarchoinneálach ar Sheirbhísí Gairmiúla	1,162	2,210
Cáin Bhreisluacha	1,498	937
Ranníocaíochtaí pinsin	1,220	1,229
Cáin Mhaoine Áitiúil	37	35
Fáltais bhreise an Státchiste	3	—
	12,869	12,835
Asbhaintí párolla atá á gcoinneáil ar fionraí	2,528	2,554
Caiteachas in-fhorchúitithe roimh ré	204	258
Dlite chuig an RCS i leith		
• SFSP [a]	65	1,662
• SFPF [a]	539	8,156
Dlite go Cuntas ar Ioncam a Fuair an Stát arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim		
• SSTFG [b]	1,176	25
Míreanna creidmheasa eile ar fionraí	103	509
	17,484	**25,999**

Nóta

a In 2023, ba iad seo a leanas na híocaíochtaí agus aisghabhálacha a riartar faoin SFPF.

- Íocaíochtaí SFPF €6 milliún
- Aisghabhálacha SFPF €30.5 milliún

Tháinig aisghabhálacha €30.5 milliún chun cinn de bharr aisíocaíochtaí i leith dliteanais SFPF.

In 2023, ba iad seo a leanas na híocaíochtaí agus aisghabhálacha a riartar faoin SFSP

- Íocaíochtaí SFSP €223,000
- Aisghabhálacha SFSP €9.5 milliún

Tháinig aisghabhálacha €9.5 milliún chun cinn de bharr aisíocaíochtaí i leith dliteanais SFSP.

b In 2023, b'ionann íocaíochtaí (glan ar aisíocaíochtaí agus éilimh neamhíoctha) a riartar faoin SSTFG agus €148.2 milliún.

2.11 Glannmhaoiniú ón Státchiste

amhail an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Farasbarr le géilleadh	3,545	14,048
Deontas ón Státchiste nár tarraingíodh	(2,961)	(7,994)
Glanmhaoiniú ón Státchiste	**584**	**6,054**
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	15,411	30,170
Iarmhéideanna dochair eile	2,657	1,883
	18,068	**32,053**
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(12,869)	(12,835)
Iarmhéideanna creidmheasa eile	(4,615)	(13,164)
	(17,484)	**(25,999)**
	584	**6,054**

2.12 Cuntas maoinithe Stáit

	Tabhair do d'aire		2023	2022
		€000	€000	€000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir			115,569	121,225
Eisíocaíochtaí ón Vóta				
Soláthar meastacháin	Cuntas	526,204		
Farasbarr le géilleadh	Cuntas	(3,545)		
Vóta glan			522,659	427,547
Caiteachas (airgid tirim) a tabhaíodh in áit eile	1.1		171,953	167,154
Míreanna neamhairgid – díluacháil	2.2		(528)	—
Caiteachas neamhairgid thirim – cíos barúlach	1		12,043	12,043
Glanchostas cláir	1		(709,181)	(612,400)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig			**112,515**	**115,569**

2.13 Gealltanais

amhail an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Soláthar earraí agus seirbhísí	49,567	25,070
Tionscadail chaipitil	29,954	—
Líon iomlán na gceangaltas is infheidhmithe le dlí	**79,521**	**25,070**

b) Mórthionscadail chaipitil

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2022	Caiteachas in 2023	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchais do shaolré an tionscadail 2023	Caiteachas iomlán ionchais do shaolré an tionscadail 2022
	€000	€000	€000	€000	€000
Críochfort 7, Europort Ros Láir [a]	—	51,301	29,954	81,255	—

Tabhair do d'aire [a] Tá na Coimisinéirí Ioncaim ag cómhaoiniú, trí Vóta 9, chun áis nua teorann (Críochfort 7) a thógáil ag Calafort Ros Láir. Tá Oifig na nOibreacha Poiblí ag seachadadh an tionscadail ar bhonn gníomhaireachta. Is é sciar comhaontaithe na gCoimisinéirí Ioncaim de chostas iomlán an tionscadail ná 34.43%. Léiríonn figiúr na gceangaltais na costais a bheidh le híoc ag Vóta 9 go dtí go gcríochnófar an tionscadal (meastar go gcríochnófar é i Deireadh Fómhair 2025). Cuirfear an tsócmhainn iomlán san áireamh sa Ráiteas ar an Staid Airgeadais le haghaidh Vóta 13 (Oifig na nOibreacha Poiblí).

2.14 Dliteanas teagmhasach

Tá dliteanais theagmhasacha de €5.308 milliún ag na Coimisinéirí Ioncaim (2022: €4.092 million) i leith costais dlí agus chúitimh.

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Tá an caiteachas chlár uile aicmithe mar chaiteachas riaracháin.

				2023		2022
			Soláthar meastacháin		**Toradh**	**Toradh**
			€000	**€000**	**€000**	**€000**
i	Tuarastail, pá agus liúntais					
		Leagan bunaidh	378,388			
		Forlíonadh	(3,888)			
				374,500	374,191	350,751
ii	Taisteal agus cothabháil					
		Leagan bunaidh	3,600			
		Forlíonadh	220			
				3,820	3,951	1,836
iii	Traenáil agus forbairt agus costais theagmhasacha					
		Leagan bunaidh	28,400			
		Forlíonadh	850			
				29,250	29,058	28,496
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide					
		Leagan bunaidh	10,600			
		Forlíonadh	220			
				10,820	9,709	11,156
v	Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha					
		Leagan bunaidh	72,025			
		Forlíonadh	6,275			
				78,300	79,412	72,763
vi	Costais áitribh oifige					
		Leagan bunaidh	11,470			
		Forlíonadh	51,328			
				62,798	62,580	9,308
vii	Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe					
		Leagan bunaidh	2,000			
		Forlíonadh	2,450			
				4,450	4,125	165
viii	Mótarfheithiclí					
		Leagan bunaidh	11,562			
		Forlíonadh	(627)			
				10,935	9,773	5,421

			2023		2022
		Soláthar meastacháin		**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
ix	Luaíochtaí, táillí agus muirir dlí				
	Leagan bunaidh	12,850			
	Forlíonadh	(968)			
			11,882	11,693	11,419
x	Cúiteamh agus caillteanais				
	Leagan bunaidh	1,100			
	Forlíonadh	(496)			
			604	635	384
			587,359	**585,127**	**491,699**

Athruithe suntasacha

Tugtar achoimre sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna le hathruithe suntasacha sa chaiteachas ón tsuim a cuireadh ar fáil (+/- 25% agus €100,000).

vi Costais áitribh oifige

Soláthar meastacháin €11.47 milliún; toradh €62.58 milliún

Tagann farasbarr €51.11 milliún chun cinn mar gur cuireadh tús le tionscadal bonneagair chriticiúil chun an bonneagar buan riachtanach a fhorbairt ag Calafort Ros Láir chun cloí le rialuithe Custam mar thoradh ar an mBreatimeacht.

vii Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe

Soláthar meastacháin €2 milliún; toradh €4.125 milliún

Tháinig barrachas €2.125 milliún chun cinn mar gheall ar líon mór cásanna achomhairc ar déileáladh leo in 2023.

x Cúiteamh agus caillteanais

Soláthar meastacháin €1.1 milliún; toradh €635,000

Bhí caiteachas €465,000 níos lú ná an soláthar meastacháin mar gheall ar dhámhachtain costas dlí agus íocaíochtaí cúitimh a bheith níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasuithe-i-gcabhair

				2023		2022
			Measta	**Réadaith**		**Réadaith**
			€000	**€000**		**€000**
1	Fáltais as seirbhísí a bhaineann leis an scéim ÁSPC		37,437	37,437		37,437
2	Fíneálacha, forghéillte, costais dlí a aisghabhadh					
	Leagan bunaidh	2,050				
	Forlíonadh	125				
			2,175	2,318		2,441
3	Uimhreacha caomhnaithe					
	Leagan bunaidh	225				
	Forlíonadh	5				
			230	344		368
4	Fáltais maidir le bailiú an Tobhaigh Comhshaoil					
	Leagan bunaidh	400				
	Forlíonadh	5				
			405	416		407
5	Sciar an chostais bailithe d'Údarú Singil do Nósanna Imeachta (ÚSNIS)					
	Leagan bunaidh	7,250				
	Forlíonadh	2,363				
			9,613	10,327		10,453
6	Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí					
	Leagan bunaidh	8,750				
	Forlíonadh	495				
			9,245	9,358		8,697
7	Ilghnéitheach					
	Leagan bunaidh	1,977				
	Forlíonadh	73				
			2,050	2,268		4,349
			61,155	**62,468**		**64,152**

Athruithe suntasacha

Tugtar achoimre sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha i gceannteidil aonair maidir le leithreasaí-i-gcabhair (+/-5% agus €100,000). Ina iomláine, bhí leithreasaí-i-gcabhair €4.379 milliún níos mó ná mar a bhí an meastachán bunaidh.

2 Fíneálacha, forghéillte, costais dlí a aisghabhadh

Measta €2.05 milliún; réadaithe €2.318 milliún

Tagann an méadú ar mheastacháin chun cinn mar gheall ar líon níos mó fíneálacha maidir le cionta díosail agus máil.

3 Uimhreacha caomhnaithe

Measta €225,000; réadaithe €344,000

Féadann sé a bheith deacair an t-éileamh ar chlárú feithiclí faoi chothabháil a thuar go cruinn mar go mbaineann sé le caiteachas lánroghnach ag ceannaitheoirí feithiclí nua. Glactar meastachán caol agus an meastachán á úllmhú.

5 Sciar de chostais bailiúcháin SASP

Measta €7.25 milliún; réadaithe €10.327 milliún

Bhméadú suntasach (€3.08 milliún) ar fháltais chostais bailithe Custam i gcomparáid leis an réamhaisnéis. Tharla sé seo mar gheall ar an méadú ar gnhó mhiondíola aonáin i lár agus in oirthear na hEorpa.

6 Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí

Measta €8.75 milliún; réadaithe €9.358 milliún

Tagann an méadú ar mheastacháin chun cinn mar gheall ar na méaduithe pá a ghintear leis an gcomhaontú Pá Móiminteam Tógála a mhéadaigh fáltais RAB dá réir.

7 Ilghnéitheach

Measta €1.977 milliún; réadaithe €2.268 milliún

Tagann an méadú ar mheastacháin chun cinn mar gheall ar thuairisceáin vótála níos airde ná mar a bhíothas ag súil leo agus fáltais na Scéime um Thacaíocht Chúntach Stáit.

4.2 Fáltais bhreise iníoctha leis an Státchiste

	2023	2022
	€000	€000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	—	445
Fáltais ó airgead tirim a forghéilleadh faoi Alt 39 den Acht um Cheartas Coiriúil, 1994	708	726
Fáltais ó sciar na hÉireann de na híocaíochtaí bliantúla faoi chomhaontú idirnáisiúnta frithghó chumtha/frith-chontrabhanna le déantúsóirí domhanda toitíní	690	130
Aistrithe chuig an Státchiste	(1,395)	(1,301)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	**3**	**—**

Nóta 5, Soláthar Foirne agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhFostaithe

Comhionann le fostaithe lánaimseartha	2023	2022
Líon foirne ag deireadh na bliana	6,901	6,676

5.2 Pá

	2023 €000	2022 €000
Pá	332,134	313,000
Liúntais le haghaidh ard-dualgais, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	9,322	8,885
Ragobair	3,259	2,582
ÁSPC Fostóra	29,476	26,284
Pá iomlán	**374,191**	**350,751**

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is mó 2023 €	An íocaíocht aonair is mó 2022 €
Liúntais le haghaidh ard-dualgais, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	101	20	22,290	21,600
Ragobair agus tinreamh breise	1,248	165	39,353	30,983
Liúntais le haghaidh sealobair agus obair uainchláir	848	224	28,992	53,509
Ilghnéitheach	86	7	37,069	43,117
Luach saothair bhreise i mbreis agus catagóir amháin	183	72	37,440	54,311

5.4 Bandaí pá na bhfostaithe oifige

Seo a leanas líon na bhfostaithe de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim ar thit a sochair d’fhostaithe iomlána (lena n-áirítear pá bunúsach, liúntais, ragobair; gan ÁSPC fostóra, costais phinsin fostóra san áireamh) don bhliain airgeadais idir €20,000 agus €59,999 agus laistigh de gach banda de €10,000 os cionn €60,000.

Banda pá (€)		Líon na bhfostaithe	
Ó	**Go dtí**	**2023**	**2022**
20,000	59,999	5,230	5,217
60,000	69,999	704	610
70,000	79,999	381	373
80,000	89,999	208	205
90,000	99,999	179	122
100,000	109,999	52	22
110,000	119,999	37	46
120,000	129,999	31	10
130,000	139,999	3	—
140,000	149,999	—	1
150,000	159,999	1	3
160,000	169,999	9	10
170,000	179,999	3	2
180,000	189,999	—	—
190,000	199,999	—	—
200,000	209,999	—	1
210,000	219,999	1	1
220,000	229,999	2	—

5.5 Dámhachtainí feidhmíochta

Caitheadh €120,000 (2022: €127,000) san iomlán ar scéimeanna aitheantais foirne. Rinneadh 2,254 (2022: 2,413) dámhachtain ar leithigh, ó €5 go €250.

5.6 Socruithe eile maidir le luach saothair

D’íoc na Coimisinéirí Ioncaim €44,000 in iomlán i 2023 le 34 státseirbhísigh scortha i ndáil le íocaíochtaí comhalta coiste, táillí bord agallaimh, imeachtaí comórtha céad bliain na gCoimisinéirí Ioncaim agus costais fhinnéithe (2022: Íocadh €77,000 le 51 státseirbhíseach ar scor). Rinneadh na híocaíochtaí de réir rátaí cuí na Roinne Caiteachais Phoiblí, Seachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

Folaíonn an cuntas seo caiteachas de €877,000 i leith 17 oifigeach a bhí ar seirbhís toabh amuigh de na Coimisinéirí Ioncaim ar feadh 2023 nó cuid de agus ar íoc an Coimisinéirí Ioncaim a dtuarastal (2022: €1.23 milliún i ndáil le 21 oifigeach).

Ní áirítear sa chuntas seo caiteachas maidir le 33 oifigeach a bhí ag fónamh lasmuigh de na Coimisinéirí Ioncaim ar feadh 2023 ar fad nó cuid do i ranna Rialtais eile agus ar íoc na ranna/oifigí eile sin a dtuarastal.

5.7 Ró-íocaíochtaí párolla

amhail an 31 Nollaig	**Líon na bhfaighteoirí**	**2023** **€000**	**2022** **€000**
Ró-íocaíochtaí	1,031	1,679	1,520
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	623	815	710

Aistríodh dhá phlean aisghabhála ró-íocaíochta i ndáil le beirt ar luach €6,148, chuig dhá roinn/oifig eilele linn na bliana.

5.8 Luach saothair agus sochair an Oifigigh Chuntasaíochta

Seo a leanas luach saothair agus sochair incháinithe an Oifigigh Chuntasaíochta don bhliain airgeadais

	2023 **€000**	**2022** **€000**
Pá bunúsach	**227**	**213**

Níl luach na sochar scoir a thuillltear sa tréimhse san áireamh thuas. Tá an tOifigeach Cuntasaíochta ina bhall den scéim aoisliúntais iar-1995 do státseirbhísigh bhunaithe, agus ní théann a theidlíochtaí ar shochair scoir thar théarmaí caighdeánacha na scéime pinsin sin.

Nóta 6 Míreanna Ilghnéitheacha

6.1 Nithe a díscríobhadh

Díscríobhadh na suimeanna seo a leanas le linn na bliana.

	2023	2022
	€000	€000
Ró-íocaíochtaí párolla [a]	123	10
Leasuithe párolla	—	10
Fardal as feidhm	2	9
	125	**29**

Tabhair do d'aire

[a] Aithníodh in athbhreithniú ar liúntais sheasta seacht gcás ina raibh an fhoireann ag fáil liúntas as a chéile nach raibh dlite dóibh. Tá an fhoireann atá buailte sa chatagóir is ísle pá, agus bheadh cruatan mór airgeadais i gceist dá ndéanfaí é a fhorchúiteamh.

6.2 Luaíochtaí, táillí agus muirir dlí (fo-cheannteidil A (ix))

Rangaítear costais dlí a íocadh i rith na bliana mar seo a leanas.	2023	2022
	€000	€000
Dlíodóirí seachtracha	2,968	2,337
Táillí abhcóide	5,662	5,446
Costais féimheachta/leachtaithe	2,131	2,009
Costais agus duaiseanna ilghnéitheacha	932	1,627
	11,693	**11,419**

6.3 Cúiteamh agus caillteanais

Íocaíochtaí/costais íoctha ag na Coimisinéirí Ioncaim sa bhliain

	Éilimh ag					Iomlán	Iomlán
	fostaithe		baill an phobail			2023	2022
	Díobháil phearsanta [a]	Eile [b]	Díobháil phearsanta [c]	Caillteanas nó damáiste [d]	Eile [e]		
Líon na gcásanna	12	2	4	6	31	55	40
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Costais dlí féin na gCoimisinéirí Ioncaim	18	—	4	—	128	150	718
Íocaíochtaí déanta ag/thar ceann na gCoimisinéirí Ioncaim							
Cúiteamh	195	16	124	13	—	348	147
Costais dlí	92	—	—	—	162	254	201
Costais eile	6	3	1	1	7	18	45
Iomlán 2023	**311**	**19**	**129**	**14**	**297**	**770**	**1,111**
Iomlán 2022	276	72	4	1	758	1,111	

Nótaí
[a] Bhí na suimeanna a íocadh i gcásanna aonair idir €55 agus €94,000
[b] Bhí na suimeanna a íocadh i gcásanna aonair idir €300 agus €10,000
[c] Bhí na suimeanna a íocadh i gcásanna aonair idir €40 agus €70,000
[d] Bhí na suimeanna a íocadh i gcásanna aonair idir €86 agus €4,000
[e] Bhí na suimeanna a íocadh i gcásanna aonair idir €80 agus €69,000

Amhail an 31 Nollaig 2023, is iad seo a leanas na héilimh amuigh.

- Éilimh gortaithe pearsanta: 23 – fostaithe 15, baill den phobal 8 (2022: 21)
- Éilimh chaillteanais nó damáiste: 5 – fostaithe 1, baill den phobal 4 (2022: 7)
- Éilimh eile: 29 – Baill den phobal 29 (2022: 19)

Costas carnach na gcásanna a críochnaíodh in 2023

	Éilimh ag				
	fostaithe	baill an phobail			Iomlán
	Díobháil phearsanta	Díobháil phearsanta	Cailltean as nó amáiste	Eile	
Líon na gcásanna	6	4	6	6	22
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Costais dlí féin na gCoimisinéirí Ioncaim	19	4	—	104	127
Íocaíochtaí déanta ag/thar ceann na gCoimisinéirí Ioncaim					
Cúiteamh	195	124	13	—	332
Costais dlí	92	—	—	162	254
Costais eile	7	2	1	6	16
Iomlán	**313**	**130**	**14**	**272**	**729**

6.4 Maoiniú AE

Faoi chomhaontú deontais le Oifig Frith-Chalaoise Choimisiún an AE (OLAF), tá Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim i dteideal deontais go huasmhéid €1.44 milliún, nó 80% den chostas incháilithe chun veain soghluaiste scanóra X-ghathach a cheannach a úsáideann an Rannóg Imscrúduithe, Ionchúiseamh agus Bainistíochta Teorann (RIIBT) chun trucailí agus coimeádáin a scanadh. Fuarthas an chéad tráthíocaíocht de mhaoiniú deontais €720,000 in 2020 agus ordaíodh an scanóir in 2021. Seachadadh an scanóir i mí Dheireadh Fómhair 2022. Fuarthas an dara tráthíocaíocht deontais de €361,000 in Ráithe 2 2023 agus tá sé san áireamh i gcatagóir 7 ‘ilghnéitheach’ i leithreasaí-i-gcabhair.

Faoi chomhaontú deontais le OLAF, tá Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim i dteideal deontais go huasmhéid €1.84 milliún, nó 40% den chostas incháilithe chun cuitéar Custam a cheannach a úsáidfidh RIIBT chun earraí toirmiscthe agus táirgí inmháil aindleathacha san fhearann muirí a bhrath. Fuarthas an chéad tráthíocaíocht de €920,000 i mí an Mheithimh 2022 agus ordaíodh an cuitéar i mí Lúnasa 2023. Tá seachadadh an chuitéir sceidealaithe do mhí Mheán Fómhair 2025. Déanfaidh na Coimisinéirí Ioncaim an dara tráthíocaíocht deontais a éileamh i R4 2025.

Faoi chomhaontú deontais le hArd-Stiúrthóireacht an Chánachais agus an Aontais Chustaim (DG-TAXUD), tá Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim i dteideal deontais go huasmhéid €1.19 milliún, nó 80% den chostas incháilithe chun meaisíní éagsúla X-ghathaithe, córais braite rianta, scóp tollta agus speictriméadair a cheannach a úsáidfidh RIIBT chun earraí toirmiscthe agus táirgí inmháil aindleathacha a bhrath i gcalafoirt, aerfoirt, agus iostaí poist. Fuarthas an chéad tráthíocaíocht de €595,200 i mí Dheireadh Fómhair 2022 agus ordaíodh trealamh in 2022 agus 2023. Déanfaidh na Coimisinéirí Ioncaim an dara tráthíocaíocht deontais a éileamh i R4 2024.